

บทที่ 6

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวทางการบริหาร ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

การวิจัยแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ข้อมูลได้จากผู้ที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น นักเรียน ครู ผู้นำท้องถิ่นหรือพระสงฆ์ เครือข่าย ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ คณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ประชาชนทั่วไป โดยกระบวนการ PAR ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมสัมมนาร่วมกัน การจัดกิจกรรมการประชาพิจารณ์ และการใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ทำให้สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ได้ 3 ข้อ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
3. ผลการสังเคราะห์แนวทางเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

1. ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ

การวิจัยแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลัก PDCA มาใช้เป็นแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ โดยลำดับแรก ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด เกี่ยวกับหลักการบริหารต่าง ๆ ทำการวิเคราะห์ภูมิสังคม เพื่อทำการศึกษาภูมิประเทศ ศึกษาจิตใจคนทำความเข้าใจคนนั่นเอง ต่อไปเข้าถึงวิถีชีวิตของคน รวมทั้งเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละชุมชน หลังจากนั้นคือ การระเบิดจากข้างใน คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้าน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในทุกชุมชน เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ความสำคัญและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ทั่วไป (SWOT Analysis) และสรุปการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อความชัดเจน

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการจดบันทึกและการสังเกตจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ฯ ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ด้านการบริหาร

1) ทิศทางเป้าหมายที่ชัดเจน ศูนย์วัฒนธรรม มีหรือไม่ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมายที่ชัดเจน โดยเฉพาะวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ประเด็นในการวิเคราะห์ การวางแผน การดำเนินงานและการควบคุม การทำงานของศูนย์ ยังไม่มีอย่างเป็นแบบแผนหรือการกำหนดการที่ชัดเจน เช่น จะมีการให้บริการอะไรบ้าง มีกระบวนการให้บริการอย่างไร มีเป้าหมายการให้บริการอย่างไร วัตถุประสงค์ที่จะขอใช้มีอะไรได้บ้าง

สรุป ทิศทางการบริหารจัดการศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ฯ ตามกระบวนการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำยังไม่มีชัดเจน

ข้อเสีย คือ เกิดการพัฒนาได้ช้า ไม่เป็นระบบ ไม่ชัดเจนและไม่เห็นอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรสังคมหรือผู้ให้ความร่วมมือสนับสนุนก็จะไม่เห็นถึงผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมที่ยั่งยืน

2) กฎระเบียบ ของศูนย์วัฒนธรรม ไม่ปรากฏชัดเจนเป็นเพียงแต่ใครมีอำนาจขอหรืออนุญาตไม่มีเป็นระเบียบของศูนย์เองเพียงแต่ใช้ระบบขอผ่านโรงเรียนที่เป็นรูปธรรมที่มีความชัดเจน จึงไม่มีผู้รับผิดชอบที่มีอำนาจที่แท้จริง

สรุป ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำยังไม่มีกฎระเบียบ เงื่อนไขอย่างเป็นทางการของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ฯ

ข้อเสีย ทำให้ไม่สามารถให้บริการแก่สังคมได้อย่างเต็มที่

3) อำนาจการบริหารจัดการของศูนย์วัฒนธรรมไม่ชัดเจนว่าใครจะมีอำนาจสั่งการระหว่างโรงเรียนเจ้าของพื้นที่แต่อาคารเป็นของส่วนรวม สังคมที่มีภาครัฐทางอำเภอและทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อยังไม่มีใครมีอำนาจชัดเจนในการดูแลที่จะเป็นเจ้าภาพในการบริหารดูแลปล่อยให้โรงเรียนซึ่งโรงเรียนก็มีภารกิจในการสอนอยู่เต็มและถ้าผู้บริหารโรงเรียนขาดวิสัยทัศน์ในการใช้ประโยชน์ให้เกิดกับนักเรียนหรือไม่ให้ความสำคัญกับศูนย์วัฒนธรรมก็จะไม่มีการใช้อำนาจที่ถูกต้องและไม่สามารถกระจายอำนาจมาให้ผู้อื่นรับผิดชอบหรือแบ่งงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสม

สรุป อำนาจที่จะมีอิทธิพลในการบริหารจัดการมีความสำคัญต่อศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ที่จะดำเนินการต่อไปได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสีย ขาดการสั่งการการแบ่งงานในการบริหารจัดการที่กล่าวมาตั้งแต่ต้นทำให้ศูนย์วัฒนธรรมเกิดความล้มเหลวอาจเป็นเพียงศาลาทำกิจกรรมประจำปีก็ได้

4) การควบคุมดูแลการดำเนินการและการเงินของศูนย์วัฒนธรรมได้มีการควบคุมดูแลจากผู้รับผิดชอบในการดำเนินการแต่ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าที่ควรอันเนื่องมาจากโรงเรียนมีขนาดใหญ่ที่ผู้อำนวยการต้องมีความรับผิดชอบมาก และเช่นกันอำเภอมีขนาดใหญ่ผู้บริหารต่าง ๆ ก็มียานมากทำให้การควบคุมดูแลไม่ใกล้ชิดแต่ก็จะมีการประชุมอยู่เป็นประจำในเรื่องทางการเงินบัญชีรายรับรายจ่ายไม่ได้มีการตรวจสอบแต่มีการแจ้งที่ประชุมให้เกิดการรับทราบตลอดถึงรายจ่ายที่จ่ายออกไปจากเงินที่สนับสนุนเข้ามาซึ่งเงินที่สนับสนุนเข้ามามีความชัดเจนว่าจะให้ทำอะไรผู้ให้เงินก็จะมาตรวจสอบจากผลสำเร็จจากสิ่งที่ให้ทำและในด้านยอดเงินก็สามารถชี้แจงได้และพร้อมเปิดเผยและให้การตรวจสอบได้ถ้ามีผู้ร้องขอ

สรุป การตรวจสอบยังไม่เป็นทางการมาก ไม่ได้มีการทำบัญชีอย่างเป็นทางการแต่การสรุปเงินสามารถชี้แจงและตรวจสอบได้ ข้อเสีย อาจไม่เกิดความความเข้าใจในเรื่องการเงิน

ข้อเสีย ทำให้ผู้ไม่เข้าใจในเรื่องการเงินจะไม่พึงพอใจในการดำเนินงานและอาจมีการพูดถึงการรับผลประโยชน์ในทางที่เสียหายได้

1.1.2 ด้านโครงสร้างสถานที่

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ (Cha-Am Local Cultural Center) ที่ตั้ง โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี รหัสไปรษณีย์ 76120 โทรศัพท์ 0-3247-1372 โทรสาร 0-3247-2372 Website: <http://www.khunying.ac.th> อาคารสถานที่เป็นอาคารเรือนทรงไทยภาคกลางสามหลังต่อกัน 2 ชั้น ชั้นบนเก็บโบราณวัตถุอุปกรณ์ ซึ่งยังไม่ได้มีการจัดการอย่างเหมาะสมตามหลักการ และมีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมได้ ส่วนชั้นล่างได้ถูกสูง เป็นพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่จะเป็นศูนย์กลางในการรวมคนในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดีซึ่งมีตัวอาคารที่เอื้อในการจัดกิจกรรมใน การเผยแพร่วัฒนธรรมเป็นอย่างมาก รวมถึงพื้นที่สามารถจัดให้บริการในการจัดประเพณีทางวัฒนธรรม ของคนในท้องถิ่นและคนทั่วไปได้ ซึ่งเปรียบเหมือนศาลาประชาคม ในการจัดกิจกรรมงานบวช งานแต่งงานหรืองานส่วนกลางในการจัดพิธีกรรมทางศาสนาเพราะเป็นพื้นที่ที่ออกจากโรงเรียนอย่างชัดเจน เพียงแต่เสริมความพร้อมเช่นห้องน้ำที่ได้มาตรฐาน สถานที่จัดเตรียมหรือประกอบอาหาร และห้องเก็บอุปกรณ์เล็กๆ น้อยๆ

ที่ไม่ใช่นำไปเก็บในตัวอาคารเรือนทรงไทย รวมถึงการจัดระบบน้ำระบบไฟให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

การสร้างฐานข้อมูลของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำถือว่ามีความจำเป็นซึ่งทางศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ยังไม่มีการรวบรวมและจัดเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมจะให้บริการ ซึ่งตรงนี้ต้องสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพราะนักท่องเที่ยวถ้ามาทางรถไฟน่าจะผ่านศูนย์วัฒนธรรมตรงนี้ก่อนเพราะพื้นที่เหมาะสมในการให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งถ้ามีฐานข้อมูลการท่องเที่ยวที่ชัดเจน มีเครือข่ายที่เหมาะสมกับการให้บริการทางวัฒนธรรม จะเกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่ายทั้งนักท่องเที่ยวเอง คนในท้องถิ่น สังคมและการพัฒนาวัฒนธรรมประจำชาติไทย

1.1.3 ด้านบุคลากรของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ

ยังไม่มีชัดเจนและไม่มีผู้ดูแลประจำ ซึ่งปัญหาด้านคนที่จะมาบริหารศูนย์วัฒนธรรมจะต้องเป็นคนที่มีความรู้เพื่อสังคมและมีวิสัยทัศน์กับภาวะผู้นำที่สามารถประสานงานได้อย่างเหมาะสมพร้อมที่จะยอมรับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากสังคมและการเมือง รวมทั้งต้องมีใจรักงานบริการที่เป็นหัวใจสำคัญของวัฒนธรรมไทย

การสร้างคนจะต้องเป็นภารกิจหนึ่งของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำที่จะต้องทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรักความผูกพันในท้องถิ่นซึ่งทางศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำได้ทำอยู่ก็อาจจะชี้ให้เห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนมีความชอบกับกิจกรรมซึ่งต้องทำให้เป็นวัฒนธรรมให้เกิดความต่อเนื่องเพราะเด็กและเยาวชนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดได้ง่ายดังนั้นการสร้างคนวัฒนธรรมที่จะให้เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นจะต้องนำมาสร้างความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของทางโรงเรียนซึ่งถือได้ว่าเป็นความเหมาะสมจะเกิดการผลักดันได้ง่ายในการสร้างคนแต่ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องแรงจูงใจที่จะเกิดกำลังใจต่อคนที่ประพฤติปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ที่ต้องมีการเชิดชูเพราะคนที่เคยได้รับการเชิดชูก็จะทำดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสอนให้รู้-รัก-สามัคคี ยึดประโยชน์ส่วนรวมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ไม่ยึดติด โดยใช้วิธีดำเนินการอย่างเรียบง่ายโน้มน้าวจิตใจคนให้มีความรักในวัฒนธรรม เป็นการพิจารณาเป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก จากจุดเล็ก ๆ ขยายตัวให้ใหญ่ขึ้น

1.1.4 ด้านการเงินเป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่ง

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ได้พึ่งพาตนเองตามหลักทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่งผลต่อการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ซึ่งที่ผ่านมาได้รับมาจากการบริจาคทั้งของคนในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงเครือข่ายซึ่งยังไม่ถือว่าเป็นรายได้ที่เกิดจากการดำเนินการของศูนย์ฯ ในเรื่องนี้ก็ถือว่าไม่ได้เป็นปัญหาของศูนย์ฯ เพราะปฏิบัติตามหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมของภาคสังคม เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเพียงแต่ไม่ได้มีการจัดงบประมาณ มาให้อย่างชัดเจนซึ่งในอนาคตถ้ามีผู้บริหารที่ให้ความสำคัญ ก็น่าจะต้องมีการหางบประมาณที่ชัดเจนให้ได้

1.1.5 ด้านการมีส่วนร่วม

หลักการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ยึดหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ ยึดประโยชน์ส่วนรวม และการมีส่วนร่วมของชุมชน เห็นได้ว่าการเกิดศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงที่จะทำให้เกิดศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ รวมถึงการมีเครือข่ายที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ดีมากที่สุดของศูนย์วัฒนธรรมแห่งนี้ แต่เมื่อพิจารณาถึงการใช้สถานที่ยังถือได้ว่ายังไม่ได้เกิดการใช้โดยเฉพาะ โรงเรียนที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเพราะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่ต้องเข้ามามีส่วนในความรับผิดชอบ ใช้ประโยชน์ รวมถึงอาจต้องมีการบริหารอย่างแท้จริง โดยของงบประมาณจากภาครัฐและการสนับสนุนอย่างจริงจังจากสังคมที่พร้อมอยู่แล้ว

1.1.6 ด้านกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ

ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ไม่สามารถมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ไม่สามารถมีกิจกรรมหรือการให้บริการที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง มีเพียงแต่การจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราวหรือตามเทศกาลต่าง ๆ เท่านั้น

1.2 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis

จากการรวบรวมข้อมูลแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ และได้ร่วมปฏิบัติงานจริง ทำให้ทราบข้อบกพร่องที่ชัดเจนและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ให้ชัดเจน ซึ่งการวิเคราะห์ SWOT Analysis ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ สรุปได้ดังนี้

1.2.1 จุดแข็ง (Strengths) ประกอบด้วย

- 1) ที่ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม สัมพันธ์กับหน่วยงานที่สำคัญของอำเภอชะอำ
- 2) ยึดหลักการบริหารงานตามหลักทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเน้นหลักคิด หลักวิชา หลักปฏิบัติ
- 3) สร้างความรู้-รัก-สามัคคีในชุมชนเพื่อเกิดความร่วมมือก่อประโยชน์ต่อชุมชนตามหลักทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ
- 4)เยาวชนที่เป็นนักเรียน เห็นคุณค่าให้ความร่วมมือในกิจกรรมของศูนย์ ฯ
- 5) ใช้เสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดจากกระบวนการทำงานเป็นทีม
- 6) เป็นศูนย์ที่ปลูกฝังให้นักเรียนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
- 7) ศูนย์มีชื่อเสียงภาคีเครือข่ายเกิดการยอมรับพร้อมให้ความร่วมมือ
- 8) มีการเชื่อมโยงประสานงานทางวัฒนธรรมในชุมชนเกิดเป็นรูปธรรมอย่างดี
- 9) มีการจัดกิจกรรมเป็นที่ยอมรับทางวัฒนธรรมในระดับจังหวัดและเครือข่าย

1.2.2 จุดอ่อน (Weaknesses) ประกอบด้วย

- 1) ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ เกี่ยวโยงกับโรงเรียนหรือเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี การบริหารงานศูนย์ฯ จึงขาดความชัดเจนหรือขาดผู้บริหารจัดการที่ชัดเจน
- 2) เมื่อมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีงานจะขาดความต่อเนื่อง
- 3) เมื่อผู้บริหารโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ขาดจิตอาสาและมุมมองหรือวิสัยทัศน์ในการบริหารงานศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ จะขับเคลื่อนได้ช้า
- 4) การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ไม่ชัดเจน
- 5) ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ยังไม่มีการบริหารจัดการที่ดีและขาดกลยุทธ์ เช่น ไม่มีแผนแม่บทการดำเนินงานที่ชัดเจน
- 6) ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนแต่ครู-อาจารย์ สังกัดชุมชนขาดการใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 7) ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ยังไม่สมบูรณ์ในเรื่องสาธารณูปโภค เช่น ห้องน้ำ ระบบน้ำประปา ระบบแสงสว่าง
- 8) ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ไม่มีรายได้หรืองบประมาณที่จะมาบริหารจัดการที่ชัดเจน อาศัยความช่วยเหลือจากภายนอก (ชุมชน)
- 9) ขาดผู้รับผิดชอบศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ที่ชัดเจนและพนักงานดูแลประจำ

10) โบราณวัตถุจัดแสดงมีน้อยที่มีศักยภาพหลักการบริหารจัดการในการจัดแสดง และขาดฐานข้อมูลในการส่งเสริมวัฒนธรรมเครือข่ายรอบศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ

1.2.3 โอกาส (Opportunities) ประกอบด้วย

- 1) ชุมชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือดีมาก
- 2) หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนทั่วไปและในท้องถิ่นให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง
- 3) ภูมิทัศน์ ตำแหน่ง ที่ตั้ง เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยว สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้กับคนในชุมชนและบุคคลทั่วไปที่มีโอกาสมาเที่ยว

1.2.4 อุปสรรค (Threats) ประกอบด้วย

- 1) ภาครัฐและภาคการปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความร่วมมือทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง
 - 2) นโยบายของรัฐไม่ส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมที่ต่อเนื่อง
- จากการวิเคราะห์พิจารณาได้ว่าภาพรวมสังคมผู้นำท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนให้ ความร่วมมือดี ตัวศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ก็มีสถานที่ตำแหน่งที่เหมาะสม อาคารก็โดดเด่น ส่วนที่จะเป็นอุปสรรคก็ไม่ใช่ปัญหาเพราะสังคมเข้มแข็งแต่ในความเป็นศูนย์เรื่องการบริหารจัดการ เป็นปัญหาหลักที่ต้องมีการสร้างความชัดเจนตั้งแต่ผู้นำที่ต้องมีความเข้าใจการบริหารจัดการ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย นโยบาย กลยุทธ์และรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพของวัฒนธรรมและสังคม ท้องถิ่น โดยเฉพาะนักเรียนหรือผู้ที่สามารถจะใช้ประโยชน์จากศูนย์วัฒนธรรมได้อย่างคุ้มค่า วางแผนประจำปีและกำหนดกิจกรรมที่จะทำให้ชัดเจนมีการเอากิจกรรมการเรียนการสอนมาผ่าน ศูนย์วัฒนธรรมเพื่อเป็นการส่งเสริมเผยแพร่ข้อมูลและนำเข้าสู่สังคม มีการกำหนดโครงสร้าง การบริหารงานหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานที่จะดูแลทั้งประจำและเฉพาะกิจ ที่จะดำเนินการจัดกิจกรรม ในเรื่องโบราณวัตถุจัดแสดงต้องหาความร่วมมือ ที่มีอยู่ก็ต้องจัดให้ดี ตามหมวดหมู่และทำให้สามารถที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจกับผู้ที่มาเรียนรู้ หรืออาจจะมี กิจกรรมเฉพาะกิจที่มีการนำโบราณวัตถุมาจัดแสดงเพื่อเป็นการสร้างคุณค่าให้กับศูนย์วัฒนธรรม และเจ้าของคือ ชาวชะอำ รวมถึงต้องมีการควบคุมการดำเนินงานและการเงิน ซึ่งเงินที่ได้รับจาก การบริจาคหรือเงินจากโครงการต่างๆ ต้องมีบัญชีที่โปร่งใสตรวจสอบได้

1.3 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ด้วยการ Focus Group

การวิเคราะห์แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม Focus Group จากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่มคณะกรรมการ 6 ท่าน

ในเรื่องแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2553 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1.3.1 ด้านการจัดกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ

1) นำเสนอเป็นพื้นที่ชะอำเล่าเรื่องราวของชะอำสิ่งที่มีในชะอำ ประวัติศาสตร์สมัยทวารวดีมีอยู่ในพื้นที่ ความสำคัญ ความเป็นมา การรวบรวมการตั้งเมืองของชะอำ วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่นและสิ่งที่เป็นที่สุดของชะอำโดยต้อง มีการออกแบบ ไฮไลท์ ที่เป็นจุดเด่นของชะอำ

2) นำเสนอโชว์ศิลปวัฒนธรรม แยกสัดส่วน รูปแบบการจัด เช่น แสดงงานปูนปั้นที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเพชรบุรี สมมุติห้องความเป็นมาของชะอำ งานช่างที่สามารถเพิ่มมูลค่า นำของมาโชว์ในศูนย์แห่งนี้

3) มีการเล่นดนตรีไทย การแสดงรำไทยต่าง ๆ มีการวาดภาพสด การแกะสลักผลไม้

4) มีการแสดงกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น

1.3.2 ด้านกลุ่มเป้าหมาย การตลาดการแสดงสินค้า

1) กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน นักศึกษา ทั้งในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีเอง โรงเรียนเทศบาลในอำเภอชะอำ โรงเรียนในอำเภอและในจังหวัด กลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศที่ชอบท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2) น่าจะมีการแสดงสินค้าต่าง ๆ มีสินค้าที่จะขาย เช่น สินค้า OTOP สินค้าจากหุบกะพง ประเภทของกินอาหารที่อร่อย

3) มีการทำการตลาดโปรแกรมเข้ากับ ททท. ให้เข้ากับการส่งเสริมการตลาด เน้นเป็นจุดขายหรือ เป็นจุด Center นักท่องเที่ยวที่ชาวต่างชาติมาเป็นระยะยาวต้องมาดูวิถีชีวิต มาดูการทำมาค้าขายแบบท้องถิ่น

4) มีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนนักท่องเที่ยว ช่วงวันเสาร์และทางโรงแรมสามารถประชาสัมพันธ์จุดขาย

1.3.3 ด้านสถานที่อาคาร

1) สถานที่พร้อมสุดคือตัวอาคาร แต่ปัญหาความชัดเจนในขอบเขต

2) ในแผนผัง ในอาคารเรือนทรงไทย มันมีหน่วยอะไรบ้าง

3) เรื่องความปลอดภัย

4) สถานที่ไม่เอามากให้รถวิ่งผ่านตัวอาคารเรียนถ้าอาจจะมีการแสดงบนอาคารเรียนเก่าในเบื้องต้น น่าจะปรับทางเดินปรับพื้นที่หญ้า พวกสวน

1.3.4 ด้านการศึกษาหรือการเรียนรู้

1) เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เขาต้องมาเรียนรู้ที่นี่ ต่างจังหวัดเขาต้องมาเรียนรู้ที่นี่ ที่สามารถจะเชื่อมโยงไปสู่ประวัติศาสตร์จากชะอำเชื่อมโยงไปถึงเพชรบุรี ไม่ว่าจะเป็นโครงการพระราชดำริ หัตถกรรมพื้นบ้าน อยู่ห่างไกลกันจะอย่างไรให้มาอยู่รวมกัน

2) การบริหารจัดการในชุมชนของเรา ให้เด็กและเยาวชนเข้ามาศึกษาค้นคว้าเปิดกว้าง อีกส่วนหนึ่งนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษาระดับอินเตอร์

3) โรงเรียนมีส่วนสำคัญมากๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในเขตเทศบาลก็ตาม การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ 8 กลุ่มสาระ สามารถนำมาบูรณาการที่ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ชะอำโดยการเขียนแผนจัดการเรียนรู้

1.3.5 ด้านการบริหารการดำเนินงาน

1) ต้องมีเจ้าภาพ ดูแล พื้นที่อาจและใช้ศิลปินที่มีความรู้ในการจัด

2) ต้องเป็นโรงเรียนที่ต้องทำบัญชีมีรายรับ-รายจ่าย เงินงบประมาณ

3) ศูนย์มีสิ่งคืออยู่แล้ว เพียงแต่การบริหารจัดการให้คนมาใช้ ทำให้มีชีวิตชีวา

4) งบประมาณประจำอยากให้เทศบาลสนับสนุนซึ่งก็สนับสนุนตั้งแต่เริ่มก่อตั้งอาคาร วัฒนธรรมพื้นบ้านอยากให้สนับสนุนต่อเนื่อง

5) ด้านบุคลากร พนักงานประจำ ในปัจจุบันควรมีคนดูแล อย่างน้อย 1 คน

6) การสำรวจพัฒนาหรือปรับปรุงมีแนวคิดให้เด็กนักเรียนผู้ปกครองนำสิ่งที่มีค่าต่างๆ ทางวัฒนธรรม มาแสดงเราขอให้นักเรียน แจกไปยังนักเรียนอย่างน้อย 1 ชิ้น ชุมชนของเทศบาล เมืองชะอำเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องมีหนังสือขอของมาโชว์

7) ให้มีการเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมของเครือข่ายหรือภาครัฐในบางครั้ง บางคราว เช่นให้จังหวัดมาร่วมนำเสนองานจังหวัด

8) ใช้กระบวนการเด็ก จัดหลักสูตรการเรียนเรื่องชะอำ ที่กรมสามัญศึกษา พื้นที่ฝั่งนี้ ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนมามีส่วนร่วม เด็กมีกลุ่มลูกคุณหญิงรักษำบ้าน มีความรัก ความผูกพัน น่าจะทำแล้วมีเจ้าภาพ โรงเรียนต้องทำอยู่แล้วแต่สิ่งที่สำคัญที่ทำให้เราทำไปได้คือจะทำให้เป็นศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ความเป็นเจ้าภาพ

9) ท้ายสุดต้องเลี้ยงตนเองได้ ไม่ได้ร่ำรวยอะไร ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าคนงาน

หมายเหตุ การบริหารจัดการมีความสำคัญจะให้เข้าไปในสถานศึกษา ยกตัวอย่าง การทำศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษาไม่เวิร์ค เพราะ การคิดภาพรวมต้องไม่ใช่ต่างคนต่างคิด

สรุป แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ยึดหลักการบริหารตามหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งเป็น

งานส่งเสริมสังคมที่มีความเป็นสากลระดับชาติ เพราะวัฒนธรรมเป็นเรื่องวิถีชีวิตที่ดีงาม มีการถ่ายทอดกันมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน ดังนั้นชาวชะอำสามารถมีศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ที่จะเผยแพร่สู่สังคมได้ อันจะทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความรักในท้องถิ่นและเกิดความเข้าใจของผู้ที่เข้าชมและได้เห็นถึงวัฒนธรรมที่คล้ายกันและสอดคล้องกันของมวลมนุษยชาติ ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี

1.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์

ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ด้วยวิธีการประชาพิจารณ์จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชาพิจารณ์ในการแสดงความคิดเห็นของ “ชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จะมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ได้อย่างไร” สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชาพิจารณ์จากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้ดังนี้

1.4.1 แนวทางการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ

คณะกรรมการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ควรได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนจากชุมชนของแต่ละชุมชน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมต่าง ๆ ที่ประกอบด้วย

- 1) ภาคประชาชน ประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำในชุมชน พระสงฆ์ เยาวชน
- 2) ภาครัฐ เช่น นายอำเภอ นายกเทศมนตรี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอชะอำ ตัวแทนจากสถานศึกษาทั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัย
- 3) ภาคเอกชน ประกอบด้วย สมาคม โรงแรม ชมรมพ่อค้า นักธุรกิจ
- 4) หน่วยงานภายนอกพื้นที่ เช่น สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 แนวทางการบริหารพื้นที่ภายในศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ สามารถแบ่งได้ ดังนี้

- 1) ชั้นบนของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ควรจัดให้มีการแสดงของเก่าแก่ที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิต เรื่องเล่า ตำนาน ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับชะอำ พร้อมประวัติศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงให้เห็นถึงวิถีการดำรงชีวิตในอดีตที่มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงมาจนถึงปัจจุบัน และส่วนลานกว้างด้านบน ให้มีการจัดกิจกรรมภาคกลางคืนอย่างต่อเนื่อง เช่น การแสดงดนตรีไทย การแสดงพื้นบ้านต่าง ๆ เป็นต้น
- 2) ชั้นล่างของศูนย์วัฒนธรรมควรจัดให้มีการแสดงนิทรรศการ แสดงผลงานของศิลปินท้องถิ่นชะอำหมุนเวียนตามความเหมาะสม รวมทั้งให้มีการจัดแสดงการเล่นพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่นตามเทศกาลต่างๆ

3) พื้นที่โดยรอบศูนย์วัฒนธรรมต้องการให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ พร้อมทั้งแบ่งโซนพื้นที่ให้เป็นสัดส่วน คือ ให้มีโซนขายอาหารท้องถิ่น โซนจำหน่ายสินค้า OTOP ของแต่ละชุมชน และโซนให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์วัฒนธรรมฯ

4) จัดให้เป็นพื้นที่ประสานงานเครือข่ายชุมชนด้านวัฒนธรรม เพื่อเป็นสถานที่ในการประสานงานกับพื้นที่อื่นๆ เช่น จัดตั้งศูนย์มัลติเทรคส์ของท้องถิ่นจัดให้มีห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยวในราคาถูกลงโดยการให้ประโยชน์จากอาคารเรียนที่มีอยู่โดยพัฒนาให้สมบูรณ์แบบเพื่อการเรียนรู้ของอำเภอ

1.4.3 แนวทางการระดมทุนในการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ สามารถระดมทุนความคิดเห็นถึงที่มาของแหล่งทุนต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) จัดงานทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อหารายได้สมทบทุนการดำเนินกิจกรรม
- 2) จัดตั้งกองทุนชุมชนของศูนย์วัฒนธรรม
- 3) จัดทำและจำหน่ายของที่ระลึกของศูนย์วัฒนธรรมฯ
- 4) การจัดทำแผนกิจกรรม เพื่อบรรจุเข้าสู่แผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งเทศบาลเมืองชะอำ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี และหน่วยงานเอกชน เช่น สมาคมโรงแรม สมาคมมูลนิธิต่างๆ จัดให้มีบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่ชัดเจน การมีคณะกรรมการในการดูแลเรื่องงบประมาณจึงเป็นแนวทางร่วมในการบริหารจัดการเรื่องการระดมทุน

1.4.4 แนวทางกิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ สามารถแบ่งแยกย่อยได้ดังนี้

- 1) กิจกรรมรายวัน ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์หรือวันหยุดที่ติดต่อกันหลายวัน โดยเป็นการนำการแสดง การละเล่นพื้นบ้านของแต่ละชุมชนมานำเสนอ มีกิจกรรมการแสดงพิเศษเพื่อรองรับกับการเข้ามาของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งให้มีการขายสินค้าของแต่ละชุมชนด้วย
- 2) กิจกรรมรายสัปดาห์ ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมที่หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไปในแต่ละชุมชน อาจจะจัดกิจกรรมกันในช่วงวันศุกร์-วันอาทิตย์ มีการสาธิตภูมิปัญญาอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งการจำหน่ายสินค้าของชุมชน และมีนิทรรศการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง
- 3) กิจกรรมรายเดือน ให้เป็นกิจกรรมหลักคือต้องการให้มีการประชุมคณะกรรมการเดือนละครั้ง และอาจจะมีการแสดงพิเศษประจำเดือน เดือนละครั้ง
- 4) กิจกรรมรายปี มีการจัดงานประจำปีที่ศูนย์วัฒนธรรมฯ โดยรวบรวมเอาของดีของแต่ละชุมชนที่เป็นของพื้นถิ่น การแสดงพื้นถิ่น การสาธิตต่างๆ รวมถึงผลการดำเนินงานในรอบปี การจัดงานอาจจะจัด 3-5 วันแล้วแต่ความเหมาะสม

ตาราง 6.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชาพิจารณ์ แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรม
พื้นบ้านชะอำฯ

กิจกรรม	ระดับเบื้องต้น	ระดับกลาง	ระดับสูง	ระดับสูงสุด
แนวทางการจัดตั้ง คณะกรรมการศูนย์ วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ	ภาคประชาชน	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	หน่วยงานภายนอก พื้นที่
แนวทางในการบริหาร จัดการพื้นที่ภายในศูนย์ วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ	แสดงของเก่าวิถีชีวิต	การแสดงวัฒนธรรม พื้นบ้านคนตรี	ศูนย์จำหน่ายอาหาร และของที่ระลึก ของศูนย์วัฒนธรรม	พื้นที่ประสานงาน เครือข่ายชุมชน และการท่องเที่ยว
แนวทางการระดมทุน ในการบริหารศูนย์ วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ	จัดงานทอดผ้าป่า สามัคคีเพื่อหารายได้ สมทบทุน	จัดตั้งกองทุนชุมชน ของศูนย์วัฒนธรรมฯ	จัดทำและจำหน่าย สินค้า	การจัดทำแผน กิจกรรม เพื่อให้ องค์กรปกครองฯ และเอกชน สนับสนุน
แนวทางกิจกรรมของศูนย์ วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ	กิจกรรมรายวัน เป็นการจัดกิจกรรม ในช่วงวันหยุด นักขัตฤกษ์	กิจกรรมรายสัปดาห์ ต้องการให้มีการจัด กิจกรรมที่หมุนเวียน ผลัดเปลี่ยนกันไปใน แต่ละชุมชน	กิจกรรมรายเดือน กิจกรรมหลักคือ ต้องการให้มีการ การประชุม คณะกรรมการ เดือนละครั้ง และ อาจจะมีการแสดง พิเศษประจำเดือน เดือนละครั้ง	กิจกรรม ประจำปี ที่ศูนย์วัฒนธรรม พื้นบ้านชะอำฯ โดยรวมให้เอา ของดีของแต่ละ ชุมชนที่เป็นของ พื้นถิ่น การแสดง พื้นถิ่น การสาธิต ต่าง ๆ รวมถึง ผลการดำเนินงาน ในรอบปี การจัด งานอาจจะจัด 3-5 วันแล้วแต่ ความเหมาะสม

2. ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ แนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่องแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คน สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 6.2 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล		
ผู้นำชุมชน	20	28.57
ชาวบ้าน	30	42.86
ครูและนักเรียน	20	28.57
รวมผู้ให้ข้อมูล	70	100.00
เพศ		
ชาย	34	48.57
หญิง	36	51.43
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	18	25.71
20 - 29 ปี	10	14.29
30 - 39 ปี	24	34.29
40 - 49 ปี	12	17.14
50 - 59 ปี	3	4.29
60 ปีขึ้นไป	3	4.29
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา	8	11.43
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	11.43
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	21	30.00
อนุปริญญา/ปวส.	6	8.57
ปริญญาตรี	26	37.14
ปริญญาโทขึ้นไป	1	1.43

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพ		
ข้าราชการ	12	17.14
ธุรกิจส่วนตัว	12	17.14
พนักงานบริษัท	14	20.00
เกษตรกรกรรม	4	5.71
รับจ้าง	8	11.43
ค้าขาย	1	1.43
อื่น ๆ	1	1.43
นักเรียน-นักศึกษา	18	25.71
ระดับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยเดือนละ		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	34	48.57
10,001 - 20,000 บาท	16	22.86
20,001 - 30,000 บาท	16	22.86
30,001 - 40,000 บาท	2	2.86
40,001 - 50,000 บาท	1	1.43
50,001 บาทขึ้นไป	1	1.43
สถานภาพทางสังคมในอดีต		
ปราชญ์ชาวบ้าน	10	14.29
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	1	1.43
นายกสมาคม	2	2.86
ผู้นำกลุ่มชุมชน	5	7.14
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	2	2.86
นักเรียน-นักศึกษา	18	25.71
อื่น ๆ	32	45.71

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

การพักอาศัยช่วงการเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพทางสังคมในปัจจุบัน		
ปราชญ์ชาวบ้าน	10	14.29
นายกสมาคม	2	2.86
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	1	1.43
ผู้นำกลุ่มชุมชน	7	10.00
นักเรียน-นักศึกษา	18	25.71
อื่น ๆ	32	45.71

จากตารางพบว่า ข้อมูลมาจาก 3 กลุ่ม 70 คน ประกอบด้วย ชาวบ้าน ร้อยละ 42.86 ผู้นำชุมชน ร้อยละ 42.86 และครู นักเรียน ร้อยละ 42.86 สามารถแยกเป็นเพศชาย ร้อยละ 48.57 เพศหญิงร้อยละ 51.43 อายุส่วนใหญ่ 30 - 39 ปี ร้อยละ 34.29 รองลงมาต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 25.71 และ 40 - 49 ปี ร้อยละ 17.14 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรีร้อยละ 37.14 รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 30.00 และประถมศึกษา กับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 11.43 ประกอบอาชีพส่วนใหญ่ นักเรียน-นักศึกษาร้อยละ 25.7 รองลงมาพนักงานบริษัทร้อยละ 20.00 และรับราชการกับธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 17.14 ระดับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยส่วนใหญ่ เดือนละ ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 48.57 รองลงมา 10,001 - 20,000 บาท กับ 20,001 - 30,000 บาทร้อยละ 22.86 สถานภาพทางสังคมในอดีตส่วนใหญ่ คือ อื่นๆ ร้อยละ 45.71 รองลงมา นักเรียน-นักศึกษา ร้อยละ 25.71 และปราชญ์ชาวบ้านร้อยละ 14.29 สถานภาพทางสังคมในปัจจุบันมีผลเหมือนกับ สถานภาพทางสังคมในอดีตตามลำดับ

ตารางที่ 6.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นการบริหารศูนย์วัฒนธรรม
พื้นบ้านชะอำฯ โดยพิจารณา ด้านการบริหาร ด้านกิจกรรมและการจัดกิจกรรม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านการบริหารจัดการ				
1. มีการแบ่งงานตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม	3.54	1.02	มาก	2
2. การวางแผนกำหนดสิทธิและหน้าที่ และการจัดการ งบประมาณที่ชัดเจน	3.50	1.15	มาก	3
3. มีกฎระเบียบและข้อตกลงขององค์กร	3.26	1.02	ปานกลาง	9
4. ผู้นำมีอำนาจในการสั่งการคนเดียว	3.11	1.08	ปานกลาง	13
5. องค์กรมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน	3.20	1.02	ปานกลาง	10
6. ยึดประโยชน์ขององค์กรมากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล	3.47	1.07	มาก	5
7. ให้แรงจูงใจและผลตอบแทนที่คุ้มค่า	3.49	0.85	มาก	4
8. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและพัฒนา ประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์	3.39	1.13	ปานกลาง	8
9. มีระดับการสั่งงานและดูแลการทำงานที่ชัดเจน	3.11	1.07	ปานกลาง	13
10. เครื่องมือ เครื่องใช้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมี ความถูกต้องและเหมาะสมกับสถานที่	3.16	1.20	ปานกลาง	11
11. ระบบบริหารให้น้ำสมัยโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล และมีเมตตา (Good Governances)	3.14	0.92	ปานกลาง	12
12. บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีศักยภาพ มีความมั่นคงใน อาชีพ	3.41	1.07	มาก	7
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (วิจัย พัฒนา) และสร้าง ฐานข้อมูล	3.60	0.94	มาก	1
14. สร้างเครือข่ายในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วย ราชการ องค์กรเอกชน ประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น	3.43	1.03	มาก	6
ภาพรวมด้านการบริหารจัดการ	3.34	0.79	ปานกลาง	

ตารางที่ 6.3 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านกิจกรรม				
1. การจัดกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ	3.54	1.16	มาก	3
2. การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม	3.63	1.17	มาก	2
3. การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ แสดงงานศิลปะ ภาพปูนปั้น แกะสลัก งานไม้	3.27	1.24	ปานกลาง	5
4. การส่งเสริมการเล่นพื้นบ้าน ของเด็ก และเยาวชน	3.46	1.14	มาก	4
5. งานด้านศาสนา เช่น พิธีกรรม การทำสมาธิ วิปัสสนา	3.24	1.13	ปานกลาง	6
6. งานด้านดนตรีไทย	3.13	1.08	ปานกลาง	7
7. แสดงการผลิตสินค้าพื้นเมือง และจำหน่าย	3.24	1.08	ปานกลาง	6
8. งานสอนและให้บริการการนวดแผนไทย	3.10	1.09	ปานกลาง	8
9. ตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	3.67	1.13	มาก	1
10. ให้บริการด้านสถานที่จัดงาน	3.27	1.01	ปานกลาง	5
ภาพรวมกิจกรรม	3.36	0.90	ปานกลาง	
ภาพรวมทั้งด้านบริหารและกิจกรรม	3.35	0.80	ปานกลาง	

จากตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านการบริหารและด้านกิจกรรม พบว่า ด้านการบริหารให้ความสำคัญมีระดับความคิดเห็นในระดับการตัดสินใจมาก คือ เรื่อง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างฐานข้อมูล ($\bar{X}=3.60$ S.D.= 0.94) และมีการแบ่งงานตามความรู้ ความสามารถและความเหมาะสม ($\bar{X}=3.54$ S.D.=0.94) และการวางแผนกำหนดสิทธิและหน้าที่ และการจัดการงบประมาณที่ชัดเจน ($\bar{X}=3.50$ S.D.=1.15) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมให้ความสำคัญในระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจมาก คือ ตั้งเป็น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น($\bar{X}=3.67$ S.D.=1.13) และการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ($\bar{X}=3.63$ S.D.=1.17) และการจัดกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ($\bar{X}=3.54$ S.D.=1.16) ตามลำดับ

ตารางที่ 6.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการบริหารจัดการ
และด้านกิจกรรม จำแนกตามกลุ่มผู้นำชุมชน ชาวบ้านและครู นักเรียน

รายการประเมิน	ผู้นำชุมชน				ชาวบ้าน				ครู และนักเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	ลำดับ
ด้านการบริหารจัดการ												
1. มีการแบ่งงานตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม	3.55	1.00	มาก	2	3.57	1.04	มาก	3	3.50	1.05	มาก	3
2. การวางแผนกำหนดสิทธิและหน้าที่ และการจัดการงบประมาณที่ชัดเจน	3.50	1.28	มาก	3	3.63	1.10	มาก	1	3.30	1.13	ปาน กลาง	6
3. มีกฎระเบียบและข้อตกลงขององค์กร	3.25	1.07	ปาน กลาง	6	3.30	0.84	ปาน กลาง	7	3.20	1.24	ปาน กลาง	8
4. ผู้นำมีอำนาจในการสั่งการคนเดียว	3.25	0.97	ปาน กลาง	6	3.07	1.08	ปาน กลาง	11	3.05	1.23	ปาน กลาง	10
5. องค์กรมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน	3.05	0.94	ปาน กลาง	9	3.27	1.01	ปาน กลาง	8	3.25	1.12	ปาน กลาง	7
6. อีตประโยชน์ขององค์กรมากกว่าผลประโยชน์ส่วนบุคคล	3.35	1.14	ปาน กลาง	5	3.60	0.97	มาก	2	3.40	1.19	ปาน กลาง	4
7. ให้แรงจูงใจและผลตอบแทนที่คุ้มค่า	3.55	0.83	มาก	2	3.60	0.77	มาก	2	3.25	0.97	ปาน กลาง	7
8. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์	3.10	1.17	ปาน กลาง	8	3.37	1.07	ปาน กลาง	5	3.70	1.17	มาก	1
9. มีระดับการสั่งงานและดูแลการทำงานที่ชัดเจน	2.85	0.88	ปาน กลาง	10	3.13	1.11	ปาน กลาง	10	3.35	1.18	ปาน กลาง	5
10. เครื่องมือ เครื่องใช้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความถูกต้องและเหมาะสมกับสถานที่	2.70	0.80	ปาน กลาง	11	3.33	1.15	ปาน กลาง	6	3.35	1.50	ปาน กลาง	5
11. ระบบบริหารให้น้ำสมัยโดย ยึดหลักธรรมาภิบาลและมีเมตตา (Good Governances)	3.05	0.83	ปาน กลาง	9	3.23	0.97	ปาน กลาง	9	3.10	0.97	ปาน กลาง	9
12. บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีศักยภาพ มีความมั่นคงในอาชีพ	3.20	1.15	ปาน กลาง	7	3.63	0.96	มาก	1	3.30	1.13	ปาน กลาง	6
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (วิจัย พัฒนา) และสร้างฐานข้อมูล	3.60	0.82	มาก	1	3.63	0.72	มาก	1	3.55	1.32	มาก	2
14. สร้างเครือข่ายในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน ประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น	3.40	1.14	ปาน กลาง	4	3.53	0.94	มาก	4	3.30	1.08	ปาน กลาง	6

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้นำชุมชน				ชาวบ้าน				ครู และนักเรียน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านกิจกรรม												
1. การจัดกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ	3.05	1.15	ปานกลาง	5	3.50	1.04	มาก	3	4.10	1.17	มาก	1
2. การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม	3.25	1.16	ปานกลาง	3	3.60	1.07	มาก	2	4.05	1.23	มาก	2
3. การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้แสดงงานศิลปะภาพ ปูนปั้น แกะสลัก งานไม้	3.05	1.00	ปานกลาง	5	3.30	1.21	ปานกลาง	5	3.45	1.50	มาก	6
4. การส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านของเด็ก และเยาวชน	3.35	1.14	ปานกลาง	2	3.50	0.94	มาก	3	3.50	1.43	มาก	5
5. งานด้านศาสนา เช่น ฟังธรรม การทำสมาธิ วิปัสสนา	2.95	1.10	ปานกลาง	6	3.33	1.03	ปานกลาง	4	3.40	1.31	ปานกลาง	7
6. งานด้านดนตรีไทย	3.10	1.07	ปานกลาง	4	3.07	1.01	ปานกลาง	7	3.25	1.21	ปานกลาง	8
7. แสดงการผลิตสินค้าพื้นเมือง และจำหน่าย	2.85	0.99	ปานกลาง	7	3.13	1.07	ปานกลาง	6	3.80	1.01	มาก	4
8. งานสอนและให้บริการการนวดแผนไทย	2.95	1.23	ปานกลาง	6	2.93	1.01	ปานกลาง	8	3.50	1.00	มาก	5
9. ตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น	3.45	1.19	มาก	1	3.67	1.06	มาก	1	3.90	1.17	มาก	3
10. ให้บริการด้านสถานที่จัดงาน	3.05	1.05	ปานกลาง	5	3.30	0.92	ปานกลาง	5	3.45	1.10	มาก	6
ภาพรวมกิจกรรม	3.11	0.89	ปานกลาง		3.33	0.87	ปานกลาง		3.64	0.94	มาก	
ภาพรวมทั้งด้านบริหารและกิจการ	3.19	0.75	ปานกลาง		3.38	0.78	ปานกลาง		3.46	0.89	มาก	

จากตารางการแยกกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้นำในด้านการบริหารจัดการให้ความสำคัญมีระดับความคิดเห็นในระดับการตัดสินใจมาก คือ เรื่องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างฐานข้อมูล ($\bar{X}=3.60$ S.D.=0.82) และให้แรงจูงใจและผลตอบแทนที่คุ้มค่า ($\bar{X}=3.55$ S.D.= 0.83) กับมีการแบ่งงานตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม ($\bar{X}=3.55$ S.D.=1.00) และการวางแผนกำหนดสิทธิและหน้าที่ และการจัดการงบประมาณที่ชัดเจน ($\bar{X}=3.50$ S.D.=1.28) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมให้ความสำคัญในระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจมาก คือ ตั้งเป็น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ($\bar{X}=3.45$ SD.=1.19) นอกนั้นให้ความสำคัญในระดับความคิดเห็น ในการตัดสินใจระดับปานกลาง คือการส่งเสริมการเล่นพื้นบ้าน ของเด็กและเยาวชน ($\bar{X}=3.35$ S.D.=1.14) และการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ($\bar{X}=3.25$ S.D.=1.16) ตามลำดับ

กลุ่มชาวบ้านในด้านการบริหารจัดการให้ความสำคัญมีระดับความคิดเห็นในระดับ การตัดสินใจมาก คือ เรื่องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างฐานข้อมูล ($\bar{X}=3.63$ S.D.=0.72) กับบุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีศักยภาพมีความมั่นคงในอาชีพ ($\bar{X}=3.63$ S.D.=0.96)กับการวางแผน กำหนดคสิทธิและหน้าที่ และการจัดการงบประมาณที่ชัดเจน ($\bar{X}=3.63$ S.D. =1.10) และให้ แรงจูงใจและผลตอบแทนที่คุ้มค่า ($\bar{X}= 3.60$ SD.=0.77) กับยึดประโยชน์ขององค์กรมากกว่า ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ($\bar{X}= 3.60$ S.D.=0.97) และมีการแบ่งงานตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม ($\bar{X}=3.57$ S.D.=1.04) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมให้ความสำคัญในระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจมาก คือ ตั้งเป็น พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ($\bar{X}= 3.67$ S.D.=1.06) และการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม ($\bar{X}=3.60$ S.D.=1.07 และการส่งเสริมการเล่นพื้นบ้านของเด็กและเยาวชน ($\bar{X}=3.50$ S.D.=0.94) และการจัดกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ($\bar{X}=3.50$ S.D.=1.04) ตามลำดับ

กลุ่มครูและนักเรียนในด้านการบริหารจัดการให้ความสำคัญมีระดับความคิดเห็น ในระดับการตัดสินใจมาก คือ เรื่องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและพัฒนา ประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=3.70$ S.D.=1.17)และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้าง ฐานข้อมูล ($\bar{X}=3.55$ S.D.=1.32)และมีการแบ่งงานตามความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม ($\bar{X}=3.50$ S.D.=1.05 ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมให้ความสำคัญในระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจมาก คือ การจัด กิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ($\bar{X}= 4.10$ S.D.=1.17 และการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรม ($\bar{X}=4.05$ S.D.=1.23 และ ตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ($\bar{X}=3.90$ S.D.=1.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.5 แสดงร้อยละการให้ความสำคัญแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ

แนวทางการพัฒนา	ร้อยละ	ลำดับ
แหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	28.20	1
แหล่งเรียนรู้ศิลปะ วัฒนธรรมพื้นบ้าน	15.50	4
แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน	18.30	3
แหล่งศูนย์กลางฐานข้อมูลสำคัญและสถานที่ท่องเที่ยว	25.40	2
แหล่งความรู้การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทางสังคมและอาชีพ	12.30	5
รวม	100	

จากตารางพบว่า แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ที่เหมาะสม มีผู้ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร้อยละ 28.20 รองลงมา คือแนวทางการพัฒนาแหล่งศูนย์กลางฐานข้อมูลสำคัญและสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 25.40 และแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านร้อยละ 18.3 ตามลำดับ

เหตุผลในการเลือกให้เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพราะขาดการแนะนำให้เข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจและความพอเพียงรู้จักการประหยัดอดออม เพื่ออนาคตข้างหน้า ประชาชนชาวชะอำยังไม่มีความรู้ หลักการ และหลักปฏิบัติเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คนใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ควรให้เด็กรุ่นใหม่มาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตจริง ชาวบ้านใช้เศรษฐกิจพอเพียงความประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย จะได้สอนคนหรือเด็กรุ่นใหม่ให้ใช้อย่างประหยัด จะได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและภายในครอบครัวได้ มีความรับผิดชอบและพัฒนาพื้นที่ของตนเอง ให้บุคคลอื่น ๆ มาศึกษาแหล่งเศรษฐกิจพอเพียงของชะอำสามารถลดการใช้จ่ายให้ลดน้อยลงได้ ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย

เหตุผลในการเลือกให้เป็นแหล่งศูนย์กลางฐานข้อมูลสำคัญและสถานที่ท่องเที่ยว

เพราะการทำให้ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ เป็นศูนย์กลางฐานข้อมูลสำคัญและสถานที่ท่องเที่ยว เป็นการน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้ คือ การร่วมบริการไว้ที่จุดเดียว หมายถึงถ้าอยากท่องเที่ยวเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมชะอำให้มาที่ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ จะทำให้ได้รับข้อมูลอย่างครบวงจร คนอื่นจะได้รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอชะอำมากขึ้น จังหวัดเพชรบุรีและอำเภอชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อ

แห่งหนึ่งของประเทศไทย จะได้เผยแพร่ความรู้ให้คนทั่วไปอีกด้วย จะได้นำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวที่เขาไม่รู้หรือเป็นผู้นำเที่ยวก็ได้ และเด็ก ๆ มาทัศนศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวภายในอำเภอชะอำได้ ทำให้ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมมากขึ้น มีสถานที่เที่ยวและเป็นแหล่งศูนย์กลางฐานข้อมูล เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ของชุมชน ทำให้รู้ว่าอำเภอชะอำมีที่ท่องเที่ยวอะไรบ้าง สืบค้นข้อมูลก่อนจะไปท่องเที่ยว จะได้รู้ข้อมูลข่าวสารสถานที่ท่องเที่ยวของเมืองชะอำ เราสามารถนำไปบอกเล่าให้ใครก็ได้ ให้ผู้อื่นได้รู้เกี่ยวกับชาวชะอำและสถานที่ท่องเที่ยวของเมืองชะอำ ได้ให้บริการนักท่องเที่ยวเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว ช่วยกันอนุรักษ์สถานที่ให้มีความสะดวกและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อำเภอชะอำจะได้มีชื่อเสียง ทำให้บุคคลทั่วไปมาเที่ยวชะอำ ซึ่งเป็นการส่งเสริมคนในท้องถิ่นชะอำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

เหตุผลในการเลือกให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน

เข้าใจถึงภูมิปัญญาพื้นบ้าน คงสืบทอดภูมิปัญญาต่อไปได้ ให้คนรุ่นหลังได้รู้จักภูมิปัญญาพื้นบ้านและช่วยกันอนุรักษ์ได้มีความรู้ในตัวเองจะได้เป็นเอกลักษณ์พื้นบ้านของหมู่บ้าน ได้มีประชาชนมาร่วมมือทำมากขึ้นจะได้รู้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในอดีต และปัจจุบันให้ลูกหลานได้รู้ว่าภูมิปัญญาไทยเราเป็นอย่างไร รู้ว่าภูมิปัญญาพื้นบ้านมีประโยชน์อย่างไร จะทำให้ชาวบ้านไม่ลืมภูมิปัญญาของตนและสืบทอดกันไป ช่วยทำให้อื่น ๆ สามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้กับการใช้ชีวิตชาวบ้านจะได้รู้ประเพณีและสิ่งดีงามในพื้นที่เหล่านั้นจะต้องเผยแพร่ให้เขาเห็นภูมิปัญญาพื้นบ้านมาเป็นต้นแบบสอนให้เด็กรุ่นใหม่รู้อาชีพเสริมภูมิปัญญาพื้นบ้านสามารถนำไปเป็นสร้างอาชีพให้แก่ผู้ที่ศึกษาได้บ้าง สืบทอดภูมิปัญญาพื้นบ้านเอาไว้ให้สืบทอดไป ให้คนยุคใหม่ได้เรียนรู้

ข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ สรุปได้ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ควรส่งเสริมให้นักเรียนและประชาชนทั่วไปให้มีความรู้และเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ประชาชนทุกภาคส่วนควรจะน้อมนำพระราชดำริเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต เพื่อความยั่งยืนและพึ่งตนเองได้

2) ด้านการค้าขายและการหารายได้

เพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ ควรจัดตั้งกิจกรรมที่ทำให้ชุมชนหรือชาวบ้านมีรายได้ เช่น การขายอาหารพื้นบ้าน มีสินค้าขายมาก ๆ เช่น มีการนำภูมิปัญญาพื้นบ้านมาจำหน่าย

มีสินค้าขายเกี่ยวกับสถานที่โบราณ สินค้าของโรงเรียน สินค้าพื้นบ้าน สินค้า OTOP และการผลิตสินค้าพื้นเมือง ทำเป็น Home stay แล้วให้ชาวบ้านมาช่วยกันอนุรักษ์

3) ด้านการบริหาร

การบริหารต้องมุ่งเน้นจุดประสงค์ของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ มุ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้มากที่สุดและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ควรได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ภาครัฐควรช่วยในการพัฒนาต่อไปไว้ให้คนรุ่นหลัง ควรมีคณะกรรมการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ และมีการประชาสัมพันธ์ให้มากและหลากหลายรูปแบบ มีการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผนและติดตามการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ อย่างต่อเนื่อง ควรมีพนักงานทำความสะอาดศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ควรมีการจัดนักเรียน นักศึกษาไปอบรมให้ทั่วชะอำโดยเฉพาะที่สำคัญในชะอำหรือเยาวชนเข้ามาศึกษาเป็นระยะ ควรจัดหางบประมาณที่เพียงพอในการใช้จ่าย

4) ด้านอาคารสถานที่

การจัดการบริหารงานของสถานที่ของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ยังอ่อนแออยู่มาก การจัดการสถานที่ยังไม่ดีพอควรทำความสะอาดบ้าง ต้องช่วยกันบริหารจัดการให้ดีอาคารสถานที่ควรปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณรอบศูนย์ให้เหมาะสม สวยงาม เป็นธรรมชาติร่มรื่นปลูกต้นไม้ที่ให้ร่มเงา และควรช่วยกันรักษาความสะอาดศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ปรับพื้นที่ให้กว้างขวางมากขึ้น เพราะเมืองชะอำมีประชากรจำนวนมาก ควรทำให้มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นกว่านี้

5) ด้านศิลปวัฒนธรรม

ควรพัฒนาศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ในเรื่องวัฒนธรรมชะอำให้มากขึ้น โดยเปิดศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ให้เยาวชนเข้าเป็นเวลา และแบ่งเวลาการเผยแพร่วัฒนธรรมการเล่นพื้นบ้านสำหรับเด็ก การอนุรักษ์นาฏศิลป์ การร้องรำ การพัฒนาคลองยาว โดยเริ่มจากนักท่องเที่ยว ควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาภูมิปัญญาพื้นบ้านควรมีสวนย์ศิลปวัฒนธรรมให้เด็กเล่นอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ควรมีเครื่องดนตรีไทยให้เด็ก ๆ เล่น ควรมีนิทรรศการจัดขึ้น ควรให้ความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรม และควรให้มีการทำบุญมากขึ้น การเผยแพร่วัฒนธรรมและการอนุรักษ์ ควรเริ่มจากคนในชุมชนเป็นอันดับแรก และนักท่องเที่ยวก็ควรช่วยกันอนุรักษ์ด้วย เปิดการเรียนการสอนด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเพิ่มมากขึ้น ควรมีนิทรรศการจัดขึ้น เพื่อประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นชะอำ ภูมิปัญญาพื้นบ้านให้มากกว่านี้

จากข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ควรมุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อส่วนร่วม กิจกรรมควรมีการสอดแทรกโดยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในแต่ละกิจกรรม เน้นการรวมการบริการทั้งหมดไว้ที่จุดเดียว คือ ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ควรส่งเสริม สร้างชาวชะอำให้มีอาชีพ สร้างเสริมรายได้โดยเปิดร้านค้า ขายสินค้า OTOP เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้และศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้

3. ผลการสังเคราะห์หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สำหรับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ

จากการสังเคราะห์หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 23 ข้อ ผู้วิจัยได้น้อมนำมาใช้ในการดำเนินงานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยแบ่งหลักการทรงงานเป็น 3 กลุ่มดังนี้

3.1 หลักคิด

1) ยึดประโยชน์ส่วนรวม

ผู้วิจัยได้ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เพราะทุกขั้นตอนของการวิจัย แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การดำเนินการสร้างศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาจากการทำประชาพิจารณ์ ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้แสดงความคิดเห็นของตนเองต่อแนวทางการบริหารวัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ซึ่งผู้วิจัยได้น้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ประชาชนทุกคนระลึกถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ดังพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“...ใครต่อใครบอกว่าขอให้เสียสละส่วนตัวเพื่อส่วนรวม อันนี้ฟังจนเบื่อ อาจจะรำคาญด้วยซ้ำว่า ใครต่อใครก็มาบอกว่าขอให้คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม อาจมานึกในใจว่า ให้ ๆ อยู่เรื่อยแล้วส่วนตัวจะได้อะไร ขอให้คิดว่าคนที่ให้เพื่อส่วนรวมนั้น มิได้ให้ส่วนรวมแต่อย่างเดียว เป็นการให้เพื่อตัวเองสามารถที่จะมีส่วนรวมที่จะอาศัยได้...”

2) ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้กล่าวไว้ว่า คนไทยทุกคนได้ร่วมมือกันช่วยชาติ พัฒนาชาติด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกันแล้ว ประเทศไทย

จะเจริญก้าวหน้าอย่างมาก ก็เช่นเดียวกันประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือ ร่วมใจกันสร้างศูนย์ วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต จริ่งใจต่อกัน เสียสละทั้งกำลัง ทรัพย์ แรงกายและแรงใจจนทำให้ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ เกิดขึ้นและดำรงไว้อยู่จนถึง ทุกวันนี้

3) รู้-รัก-สามัคคี

รู้ : ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงคำว่า รู้ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ คือ การที่เราจำลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งผู้วิจัยเองนั้นก็ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ต่าง ๆ การจัดการศูนย์วัฒนธรรม เพื่อให้เข้าใจ่องแท้ แน่ชัดในเรื่องการบริหารศูนย์วัฒนธรรม

รัก : ผู้วิจัยได้เข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ชะอำรู้ครบถ้วนกระบวนการแล้ว ผู้วิจัยมีความรักในการทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นทุนเดิม อยู่แล้วเมื่อเกิดปัญหาใด ๆ ในการบริหารงานผู้วิจัยมีความรักในงานนี้ การพิจารณาที่จะเข้าไป ลงมือปฏิบัติแก้ไขปัญหานั้น ๆ จึงไม่ใช่เรื่องยากเกินกำลัง

สามัคคี : การที่คนหมู่มากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนมาร่วม มือร่วมใจกันทำงานเพื่อส่วนรวม คือ ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ควรคำนึงเสมอว่าเราจะ ทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจเป็นองค์กรเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหา ให้ลุกลงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยเองก็มีส่วนในการผลักดันให้ประชาชนมีความรู้ ความรักในงาน ที่ปฏิบัติ จึงส่งผลให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

4) ภูมิสังคม

การพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้นว่า เป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอของคน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณี แต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันอย่างไร ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา รายวิชา ท้องถิ่นของเรามาเป็นเวลานาน จึงมีความรู้และเข้าใจภูมิประเทศ สังคมวิทยาของแต่ละชุมชน ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีเป็นอย่างดี แต่ผู้วิจัยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีย่อม ส่งผลให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามเพื่อศึกษาภูมิประเทศ ศึกษาลักษณะนิสัย ของประชาชนในแต่ละชุมชนทุกชุมชนในอำเภอชะอำ ผู้วิจัยได้น้อมนำหลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระดำรัสว่า “...การพัฒนาจะต้องเป็นไป ตามภูมิประเทศ ทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศทางสังคมศาสตร์ในสังคมวิทยา คือนิสัยใจคอ ของคนเรา จะไปบังคับให้คนอื่นคิดอย่างอื่นไม่ได้ เราต้องแนะนำเราเข้าไปช่วยโดยที่จะคิดให้เขา เข้ากับเราไม่ได้ แต่ถ้าเราเข้าไปแล้ว เราเข้าไปดูว่าเขาต้องการอะไรจริง ๆ แล้วก็อธิบายให้เขาเข้าใจ

หลักการของการพัฒนานี้ ก็จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง...” ก็จะส่งผลให้การบริหารศูนย์วัฒนธรรม
พื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีความยั่งยืนและพึ่งตนเองได้

5) การมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน
ประชาชนได้เข้ามาร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันทำงาน ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ
โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนหรือความต้องการของสาธารณชนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้มี
การทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับแนวความคิดการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ โดยผู้วิจัย
น้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาปฏิบัติดังพระราชดำรัสความตอน
หนึ่งว่า

“...สำคัญที่สุดจะต้องหัดทำใจกว้างขวางหนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น
แม้กระทั่งความวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้นแท้จริง
คือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลาย มาอำนวยความสะดวกการบริหารงานให้ประสบ
ความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง...”

“...การไปช่วยเหลือประชาชนนั้น ต้องรู้จักประชาชน ต้องรู้ว่าประชาชน
ต้องการอะไร ต้องอาศัยความรู้ในการช่วยเหลือ...”

สำหรับวิธีการมีส่วนร่วมพระองค์ทรงนำ "ประชาพิจารณ์" มาใช้ใน
การบริหารจัดการดำเนินงานซึ่งเป็นวิธีการที่เรียบง่ายตรงไปตรงมา โดยหากจะทำโครงการใด
จะทรงอธิบายถึงความจำเป็นและผลกระทบที่เกิดกับประชาชนทุกฝ่าย รวมทั้งผู้นำชุมชนในท้องถิ่น
เมื่อประชาชนในพื้นที่เห็นด้วยแล้ว หน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและร่วมดำเนินการ
มีความพร้อม จึงจะพระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินโครงการนั้น ๆ ต่อไป ก็เช่นเดียวกันกับ
แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ก็ใช้วิธีการทำประชาพิจารณ์ โดยยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน

6) ระเบิดจากข้างใน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคน มีพระราชดำรัส
ว่า "ต้องระเบิดจากข้างใน" นั้นหมายความว่า ต้องมุ่งพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้คน
และครอบครัวในชุมชนที่เข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงค่อย
ออกมาสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำเอาความเจริญจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนและหมู่บ้าน
ซึ่งหลายชุมชนยังไม่ทันได้มีโอกาสเตรียมตัวหรือตั้งตัว จึงไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับกระแส
การเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่ความล้มเหลวได้ ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามของแต่ละชุมชนเพื่อเป็น
การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ให้รู้ถึงความสำคัญและ

ความเป็นมาของศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นภายใน ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ โดยผู้วิจัยให้ความรู้กับประธานชุมชน ปราชญ์ผู้รู้ของแต่ละชุมชน เพื่อให้เผยแพร่ความรู้ต่อไปแก่สมาชิกในชุมชนนั้น ๆ

7) องค์กรรวม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีวิสัยทัศน์อย่างองค์รวม (Holistic) ทรงมอง สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดอย่างเป็นระบบครบวงจร มองทุกสิ่งเป็นพลวัตที่ทุกมิติเชื่อมต่อกัน ในการที่จะ พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการหนึ่งนั้น จะทรงมองเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและ แนวทางแก้ไข อย่างเชื่อมโยงดังเช่นกรณีของ แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ผู้วิจัยมองครบทุกด้าน ทั้งประโยชน์ที่เกิดขึ้น ปัญหาที่จะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขปัญหา

8) ปลุกป่าในใจคน

เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันการจัดตั้งและแนวทางการบริหาร ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ผู้วิจัยได้เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนทุกคนในชุมชนชะอำ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

9) การพึ่งตนเอง

การพัฒนาตามแนวพระราชดำริเพื่อแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นด้วยการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้มีความแข็งแรงพอที่จะดำรงชีวิตได้ต่อไปแล้ว ขึ้นต่อไปก็คือ การพัฒนา ให้ประชาชนสามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อมและสามารถ “พึ่งตนเองได้” ในที่สุด ผู้วิจัย ได้ช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพและตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ก่อนอื่น เป็นสิ่งสำคัญยิ่งยวด เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งพาตนเองได้ ย่อมสามารถสร้าง ความเจริญในระดับสูงขึ้นไป ผู้วิจัยให้กลุ่มชาวบ้านของแต่ละชุมชนนำผลิตภัณฑ์ของแต่ละ ชุมชนมาจำหน่ายที่ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ เพื่อจะได้มีรายได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป

10) เศรษฐกิจพอเพียง

"เศรษฐกิจพอเพียง"เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต แก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนาน กว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้ดำเนินไปบน "ทางสายกลาง" และเมื่อ ภายหลังได้ทรงย้ำแนวทาง การแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ผู้วิจัยให้ความรู้กับประชาชนทุกภาคส่วน ในชุมชนชะอำ ให้ดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อให้ ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำก็ยึดหลักการ ดำเนินตามสายกลาง คือ มีความพอเพียง อยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ

3.2 หลักวิชา

1) ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบจากข้อมูลพื้นฐานในเบื้องต้น จากเอกสารต่าง ๆ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และสอบถามจากประชาชนในแต่ละชุมชน เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง เพื่อที่จะนำข้อมูลนั้นมาเผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง

2) ไม่ติดตำรา

แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ในบางสถานการณ์ ไม่สามารถยึดติดกับตำราได้ คือ ไม่สามารถทำตามทฤษฎีได้ตรง ๆ เพราะสังคม ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงต้องมีการอนุโลม ยอมรับสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสภาพของสังคมจิตวิทยาของชุมชน เป็นการใช้ตำราอย่างอะลุ่มอล่วยกัน ไม่ผูกติดกับวิชาการ และเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม คือ "ไม่ติดตำรา"ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่ เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนไทย จากการไม่ยึดติดกับตำราทำให้ แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำดำเนินไปอย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมาย

3) ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าใจถึงธรรมชาติ และต้องการให้ ประชาชนใกล้ชิดกับทรัพยากรธรรมชาติ ทรงมองปัญหาธรรมชาติอย่างละเอียด โดยหากเรา ต้องการแก้ไขธรรมชาติจะต้องใช้ธรรมชาติเข้าช่วยเหลือ เช่น ถ้าเราต้องการให้ศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านชะอำยังคงอยู่จนชั่วลูกชั่วหลาน ก็ต้องมีแนวทางในการให้ทุกสิ่งทุกอย่างยังดำรงไว้

คือ การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ นอกจากอนุรักษของเก่า ของพื้นบ้านชะอำแล้ว ของใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนชะอำเราก็ต้องอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อ ๆ ไปด้วย

4) ให้อธรรมปราบอธรรม

ในบางครั้งผู้บริหารมีความไม่ยุติธรรม หรือไม่มีภาวะผู้นำ ประชาชนทุกภาคส่วนก็รวมตัวกันเพื่อคัดค้านการบริหารงาน อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่มีความชอบเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ทำให้การบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำหยุดชะงัก แต่ด้วยความสามัคคีของประชาชนทุกภาคส่วน ยังทำให้ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำดำเนินต่อไป

3.3 หลักปฏิบัติ

1) ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ขาดงบประมาณเป็นอย่างมากเพราะงบประมาณที่ได้หรือที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ผู้วิจัยเองและประชาชนทุกภาคส่วน ร่วมมือร่วมใจกันหางบประมาณด้วยวิธีต่าง ๆ จึงทำให้แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ เน้นการประหยัด ความพอเพียง เรียบง่าย และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด

2) พิจารณาลำดับ

แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ยึดตามหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ คือ “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อนใช้วิธีการและอุปกรณ์ ที่ประหยัดแต่ถูกต้องหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอสมควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่ประการเดียวโดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชน โดยสอดคล้องด้วยก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในเวลานี้พิจารณาตามลำดับขั้น ผู้วิจัยจึงใช้แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ มีปฏิทินการปฏิบัติงาน มีการวางแผนการดำเนินงานตามแผน

3) แก้ปัญหาที่จุดเล็ก ๆ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปี่ยมไปด้วยพระอัจฉริยภาพในการแก้ไข ปัญหา ทรงมองปัญหาในภาพรวม (Macro) ก่อนเสมอ แต่การแก้ปัญหาของพระองค์จะเริ่มจาก จุดเล็ก ๆ (Micro) คือ การแก้ไขปัญหาละเอียดเฉพาะหน้า ที่คนมักจะมองข้าม ดังพระราชดำรัส ความตอนหนึ่งว่า

“... ถ้าปวดหัวก็คิดอะไรไม่ออก เป็นอย่างนั้นต้องแก้ไขการปวดหัวนี้ ก่อน...มันไม่ได้เป็นการแก้อาการจริง แต่ต้องแก้ปวดหัวก่อน เพื่อที่จะให้อยู่ในสภาพที่คิดได้... แบบ Macro นี้ เขาจะทำแบบรู้ทั้งหมด ฉันไม่เห็นด้วย...อย่างบ้านคนอยู่ เรบอกบ้านนี้มันผุดตรง นั้น ผุดตรงนี้ ไม่คุ้มที่จะไปซ่อม... เอาตกลงรื้อบ้านนี้ ระเบิดเลย เราจะไปอยู่ที่ไหน ไม่มีที่อยู่... วิธีทำต้องค่อย ๆ ทำ จะไประเบิดหมดไม่ได้...” เช่นเดียวกันกับแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรม พื้นบ้านชะอำฯ ยึดหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คือ ถ้าเกิดปัญหาเกี่ยวกับ เรื่องใดก็แล้วแต่ ผู้วิจัยก็จะหาสาเหตุของปัญหาและจะดำเนินการแก้ปัญหาที่จุดเล็ก ๆ ก่อน แล้วค่อยดำเนินการแก้ปัญหาที่ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ

4) ทำงานอย่างมีความสุข

ผู้วิจัยเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ มากพอสมควรเพราะผู้วิจัยได้ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้สาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาท้องถิ่นของเรามาเป็นเวลานาน จึงมีความรักและชื่นชอบในเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ทำให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยในครั้งนี้มีความสุข เพราะทุกสิ่ง ทุกอย่างใน ศูนย์วัฒนธรรมทำเพื่อส่วนรวม ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดตั้งศูนย์ วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำในครั้งนี้

5) ทำให้ง่าย

ผู้วิจัยดำเนินงานแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ โดยยึดหลักการบริหาร คือ “ทำให้ง่าย” หรือ “Simplicity” จึงเป็นหลักคิดสำคัญที่สุดของการ พัฒนาประเทศ ผู้วิจัยดำเนินงานทุกอย่างร่วมกับประชาชนทุกภาคส่วนโดยทุกสิ่งเป็นไปอย่าง ง่าย ๆ และเป็นไปตามขั้นตอนที่ถูกต้อง มุ่งประโยชน์สูงสุด เน้นการประหยัด ความพอเพียง

6) บริการที่จุดเดียว

การบริการที่รวมจุดเดียวเป็นรูปแบบการบริการเบ็ดเสร็จ หรือ One Stop Services ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในระบบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย โดยทรงให้ศูนย์ ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นต้นแบบในการบริการรวมที่จุดเดียว เพื่อประโยชน์

ต่อประชาชนที่มาขอใช้บริการ จะประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยมีหน่วยราชการต่าง ๆ มาร่วมดำเนินการและให้บริการแก่ประชาชน ณ แห่งเดียว ดังพระราชดำริสความตอนหนึ่งว่า

“...กรม กองต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชนทุกด้านได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประองคองกัน ประสานกัน ตามธรรมดา แต่ละฝ่ายต้องมีศูนย์ของตน แต่ว่าอาจจะมิจานถือว่เป็นศูนย์ของตัวเอง คนอื่นไม่เกี่ยวข้อง และศูนย์ศึกษาการพัฒนาเป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรม กอง ทั้งในด้านเกษตรหรือในด้านสังคม ทั้งในด้านหางาน การส่งเสริมการศึกษามายู่ด้วยกันก็หมายความว่าประชาชน ซึ่งจะต้องใช้วิชาการทั้งหลายก็สามารถที่จะมาดู ส่วนเจ้าหน้าที่จะให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่ร่วมกันในที่เดียวเหมือนกัน ซึ่งเป็นสองด้าน ก็หมายถึงว่า ที่สำคัญปลายทางคือ ประชาชนจะได้รับประโยชน์และันทางของผู้เป็นเจ้าหน้าที่จะให้ประโยชน์...” การวิจัยแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ก็พยายามทำให้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ของทุกชุมชนมารวมไว้ที่จุดเดียวเพราะถ้าประชาชนท่านใดต้องการจะศึกษาศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ให้มาที่ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำที่นี้แห่งเดียวจะทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน

7) ขาดทุน คือ กำไร

“...ขาดทุน คือ กำไร Our Loss is our gain... การเสียคือการได้ ประเทศชาติ ก็จะก้าวหน้า และการที่คนอยู่ดีมีสุขนั้น เป็นการรับที่เป็นมูลค่าเงินไม่ได้...

แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ก็ยังขาดทุน แต่ก็เป็นการขาดทุนกำไร เพราะทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ เป็นการทำให้ประชาชนเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ไว้ให้เยาวชนคนรุ่นต่อ ๆ ไป ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ

8) พออยู่พอเพียง

แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ยึดหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คือ ความพออยู่พอเพียง คือ ดำเนินชีวิตตามหลักสายกลาง ถึงจะมีการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ เน้นความประหยัด ความเรียบง่าย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

9) ความเพียร

ถึงแม้การบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ จะเป็นเรื่องที่ยุ่งยากลำบาก หลายขั้นตอน เพราะทุกส่วนจะต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกภาคส่วน เพราะการจะทำอะไรให้ถูกใจทุกคนเป็นไปได้ยาก แต่ผู้วิจัยคำนึงถึงประชาชนส่วนมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยปฏิบัติงานวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาอันยาวนาน เกิดปัญหามากมายหลายอย่าง แต่ด้วยความเพียรของตัวผู้วิจัย

และกับประชาชนทุกภาคส่วนที่มีความรัก ความสามัคคี จึงทำให้แนวทางการบริหาร ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ สำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้สรุปได้ว่า หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ผู้วิจัยจึงได้นำมาหลักการทรงงานจำนวน 23 ข้อ ทั้งในแง่ของหลักคิด หลักวิชา หลักปฏิบัติ ก่อให้เกิดประโยชน์อันใหญ่หลวงต่อประชาชนทุกหมู่เหล่า ในแต่ละข้อของหลักการทรงงานนั้นล้วนต้องนำมาใช้อย่างบูรณาการ ต้องเข้าใจการพัฒนาคน การระเบิดจากข้างใน ภูมิสังคม และที่สำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้ คือ การรู้รัก สามัคคี จึงจะทำให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้ ครู นักเรียนและประชาชนทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมต่อการหาแนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อความยั่งยืนและพึ่งตนเองได้ ทำให้ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ ได้แนวทางการบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีที่เหมาะสมทำให้การบริหารศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำฯ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ การวิจัยพบว่า เป็นความยากลำบากมากกับการทำงานทางวัฒนธรรมของหน่วยงานในระบบราชการที่ขาดความชัดเจนและต่อเนื่องกับงานทางวัฒนธรรม ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำหมู่บ้านชะอำที่ไม่มีผลประโยชน์และผลตอบแทนที่คุ้มค่า แม้จะมีแรงสนับสนุนแต่ไม่สามารถหาผู้ที่เสียสละมีจิตอาสาที่แท้จริงอันมีอำนาจและบารมีในการดำเนินงานได้ ทำให้เกิดศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำหมู่บ้านชะอำ ที่ได้จากการสังเคราะห์งานทางวัฒนธรรมที่ทำมาในอดีตและงานจากการวิจัยครั้งนี้

3.4 ความเป็นมาศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านบ้านชะอำ

ในฐานะเป็นผู้ดำเนินงานทางด้านวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่อง พบปัญหาที่เกิดขึ้น คือการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญในการทำงานในระบบราชการ ซึ่งเมื่อมีการปรับเปลี่ยนผู้นำทุกครั้งจะทำให้การทำงานขาดความต่อเนื่อง ผู้วิจัยใช้กระบวนการทำงานโดยการลงพื้นที่ร่วมกับชุมชน เห็นความร่วมมือของชุมชน เห็นกระบวนการมีส่วนร่วมเมื่อเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น จึงปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินงานที่ทำมาตั้งแต่ปี 2541 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งการปรับเปลี่ยนใช้วิกฤตเป็นโอกาส เพราะเกิดแรงกดดันในระบบราชการ ที่ถูกนโยบายบังคับให้ครูต้องจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ถูกต่อต้านจากระบบภายใน นักเรียนขาดความต่อเนื่องในการทำกิจกรรม ขาดความเชื่อมโยงจากพี่สู่น้อง ซึ่งเป็นกระบวนการที่สร้างให้เด็กรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน เมื่อกลุ่มซึ่งก่อตั้งและเรียก ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มลูกคุณหญิงรักษบ้าน” ไม่มีเวทีในการทำกิจกรรมภายใน จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้วิจัยหันกลับมามองพื้นที่บ้านของตนเอง ซึ่งจะสร้างให้เป็นเวทีเด็กและเยาวชน ปรัชญาพ่อและแม่ว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์นี้แล้ว

เห็นด้วยหรือไม่กับจุดยืนที่ทำงานมาตลอด ขอพื้นที่ที่จะมาทำกิจกรรมที่บ้านของตนเอง เมื่อทุกคนในครอบครัว เห็นด้วย กอปรกับจังหวะที่น้องชายและน้องสะใภ้ งานที่ทำที่จังหวัดภูเก็ตหมดโครงการ ระหว่างรอคำสั่งเพื่อย้ายไปทำโครงการใหม่ ผู้วิจัยจึงชักชวนให้กลับมาทำงานที่บ้านจะได้อยู่กับลูกและครอบครัว เมื่อน้องชายเห็นด้วยและตกลง ก็เริ่มวางแผนหาแหล่งทุนดูความสามารถของน้องสะใภ้ในเรื่องอาหาร ดูพื้นที่ทั้งหมดของครอบครัว ซึ่งกิจกรรมเดิมของครอบครัวคือเปิดร้านขายต้นไม้ ประเภทไม้ดอกไม้ประดับ เขียนแบบในใจออกมาเป็นแนวทางที่ชัดเจน ศึกษาพื้นที่ และการตลาดของชะอำ การออกแบบการก่อสร้าง การใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับแนวทางการทำงานนำเสนอการณ การทำงานทางด้านวัฒนธรรมและการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนและภาคีเครือข่ายการทำงานในด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมมาเชื่อมประสานความเป็นชุมชนที่เริ่มด้วยใจ และให้ทุกคนยึดหลักคีนสิ่งดี ๆ ให้สังคม เมื่อทำด้วยใจและมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดีเงินก็จะมาเอง ชื่อกลุ่มจึงเป็นส่วนสำคัญในการมองให้เห็นภาพรวมขององค์กร จึงตั้งชื่อว่ากลุ่ม บ้านชะอำน ต่อมามองไปที่พื้นที่ใกล้เคียงซึ่งติดจันอยู่กัธนาคารกรุงไทยจึงดำเนินการขอซื้อจากธนาคาร ในราคาสองล้านหนึ่งหมื่นบาทถ้วน ทำให้พื้นที่ในการดำเนินงานของกลุ่มกว้างขวางขึ้นพร้อมที่จะทำกิจกรรมการดำเนินงานได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อนเครือข่ายวัฒนธรรม ซึ่งให้การช่วยเหลือทั้งทุนทรัพย์และสติปัญญาในการแนะนำเสนอแนะและมีการนำเสนอเรื่องราวของบ้านชะอำนสู่สายตาของบุคคลทั่วไปได้รู้จักและเข้ามาเยี่ยมชมเยื่อนไม่ได้ขาดตั้งแต่วันแรกของการเปิดประตูบ้านชะอำน การคาดหวังให้บ้านชะอำนเป็นตัวแทนของความเป็นชะอำ ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการสร้างสรรค์กิจกรรมในกลุ่มบ้านชะอำน ในฐานะเป็นลูกเกิดของชะอำที่สำนึกรักบ้านเกิด

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม
2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานกับชุมชน
3. เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
4. เพื่อให้เกิดความรักและความผูกพันในท้องถิ่น
5. เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชนและสังคม

3. กิจกรรมประจำบ้านชะอาน

การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์ที่ต้องเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุดงานทางด้านวัฒนธรรมถือเป็นสิ่งที่จะต้องเกิดการเรียนรู้อย่างมากทางบ้านชะอานสามารถทำได้ตามความสามารถที่จะให้เกิดกิจกรรมได้ดังนี้

1) บ้านเก่าเล่าเรื่องเมืองชะอำ (บ้านไม้ใต้ถุนสูง) ปรับปรุงบ้านเก่าให้เป็นตัวแทนของคนชะอำในฐานะประชาชนคนธรรมดา จัดมุมให้ดูน่าสนใจ มีภาพถ่ายในชะอำจัดแสดงให้เห็นบรรยากาศทั้งในอดีตและปัจจุบัน

2) พิพิธภัณฑ์ผ้า นำผ้าที่สะสมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 มาจัดแสดง นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ทำกิจกรรมเช่นทอผ้า งานฝีมือชาวบ้าน และเป็นที่จำหน่ายผ้าพื้นเมืองและเสื้อผ้าที่มีการออกแบบด้วยสมาชิกกลุ่มบ้านชะอาน

3) กิจกรรมสำหรับผู้ที่จะเข้ามาเรียนรู้ เช่น การวาดรูป ระบายสีสำหรับเด็ก ๆ การเล่นดนตรีไทย การทำพวงมโหตร การผลิตสินค้าด้วยมือเพื่อจำหน่าย

บ้านชะอานก็จะพยายามพัฒนากิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นเพื่อรับใช้สังคมต่อไป

4. การบริหารศูนย์วัฒนธรรมบ้านชะอาน

เริ่มดำเนินงานมาถือว่างานบริหารจัดการมีความสำคัญมาก จากการวางแผนที่ต้องศึกษาถึงความต้องการแต่เป็นความโชคดีที่ได้ทำการวิจัยจึงได้นำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และนำไปสู่การวางแผนเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าทางวัฒนธรรมที่ถือเป็นลูกค้าภายนอกที่สำคัญให้เกิดความพึงพอใจและตอบสนองลูกค้าที่เรียกว่าลูกค้าภายในให้เกิดความพึงพอใจเช่นกันในการดำเนินงานเพื่อให้ทุกคนทำงานในหน้าที่ด้วยความเต็มใจซึ่งทำให้การควบคุมไม่ลำบากในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่ แต่ก็มีควบคุมทางบัญชีรายรับรายจ่าย ซึ่งสามารถให้ทุกคนรับทราบได้ด้วยความโปร่งใสในการตรวจสอบ ในการดำเนินงานประกอบด้วย

1. เน้นให้ทุกคนเป็นเจ้าของ มีส่วนร่วมในกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น โดยจะมีการประชุมอาทิตย์ละ 1 ครั้ง เพื่อปรับปรุงการทำงานในการบริหารร้าน เช่น เรื่องให้บริการผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมหรือเรียนรู้กิจกรรม โดยเน้นด้านบรรยากาศในการต้อนรับ สวัสดิ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอัธยาศัยดี ตามวัฒนธรรมชะอำ(ภาษา)

2. งานบริการ จะมีการแบ่งหน้าที่สำหรับเจ้าหน้าที่ในส่วนต่าง ๆ อย่างชัดเจนแต่ก็สามารถช่วยงานกันได้ตามสถานการณ์ ซึ่งงานบริการจะประกอบด้วย

- 1) เรื่องอาหาร ความสะอาด อร่อย ราคาข่อมเยา
- 2) ร้านกาแฟสด ที่เน้นคุณภาพ เอกลักษณ์ โดยเน้นให้ถูกใจคอกาแฟ
- 3) ห้องน้ำที่สะอาดอย่างมีศิลปะ
- 4) ที่พัก/โฮมสเตย์ ออกแบบที่พักให้กลมกลืนกับธรรมชาติ มีต้นไม้พื้นบ้าน ผสมกับวัฒนธรรมเครือญาติคือเหนือและอีสาน เริ่มต้นงานก่อสร้างหลังแรกด้วยอาคารนอนรวมพักได้ 10 คน และวางแผนจัดสร้างหลังที่ 2,3,4 ต่อไป

- 5) ร้านขายของที่ระลึก จำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน เสื้อ กระเป๋า ของที่เกิดจากงานฝีมือ ของฝากเมืองเพชร

6) ด้านการส่งเสริมการตลาด

มีสื่อทางโทรทัศน์ ได้ออกรายการวันหยุดสุดจิต “ตามหาพวงมโหตรที่บ้านครูเอี่ยม” สร้างจุดขายโดยทำเสาพวงมโหตรขนาดใหญ่หน้าร้านอาหารบ้านชะอาน และจัดทำกิจกรรม Work Shop สอนการตัดพวงมโหตร สื่อทางวิทยุออกรายการวิทยุท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกลุ่ม สื่อทางสิ่งพิมพ์ลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จัดทำโปสเตอร์การเรียนรู้เรื่องราวของเมืองชะอำ และความรู้ต่าง ๆ พิมพ์หนังสือเผยแพร่และจำหน่ายแจกไปยังหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ชะอำ 2 เล่ม คือหนังสือเปิดประตูสู่ชะอำ และหนังสือชะอำในความทรงจำ

หมายเหตุ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ได้รับการสนับสนุนจากนักออกแบบในพื้นที่ คือบริษัทปัญญาชน อาศัยความสนิทสนมส่วนตัวและการมีใจรักในงานวัฒนธรรมของเจ้าของบริษัทและพนักงานจึงได้งานสร้างสรรค์มาเป็นระยะ

5. กิจกรรมเยาวชนกลุ่มบ้านชะอาน

ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างกลุ่มบ้านชะอานเริ่มที่กลุ่มเด็กที่อยู่ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

กลุ่มลูกคุณหญิงรักบ้านที่อยู่ในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัยและรุ่นพี่ที่จบการศึกษาที่เคยทำกิจกรรมมาถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับน้องๆ

กลุ่มเครือญาติ คือกลุ่มเด็กที่เป็นลูกหลานที่เรียนหนังสือและไม่ได้เรียนหนังสือ นำมาสร้างกระบวนการกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในชุมชน ให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ใช้แรงเสริม เพิ่มรายได้และ จิตสาธารณะ

อาสาสมัครเต็มเวลาระยะเวลา 1 ปี ได้งบประมาณสนับสนุนจากมอศ.เดือนละ 5,000 บาท โครงการละ 20,000 บาท โดยการขับเคลื่อนให้อาสาสมัครสร้างกระบวนการให้

เยาวชน 20 คน ให้เกิดกระบวนการพี่ช่วยน้อง กลุ่มนักร้องในชุมชน 10 ครอบครัว สมาชิกประมาณ 50 คน

1. จัดกิจกรรมเดือนละ 1 ครั้ง เช่น ห้องเรียนวัฒนธรรม เรื่องเล่าเจ้าพวงมโหตร จากเส้นใยผู้ฝันผ้า สืบสานดนตรีไทย

2. งานประจำปี เมียงมองเมืองชะอำผ่านบ้านชะอาน ภาพเก่าเล่าเรื่องเมืองชะอำ การแสดงผลงานของกลุ่มเยาวชน

3. โครงการปี 2554 เช่น โครงการจัดทำห้องสมุดบ้านดิน โครงการศึกษาดูงาน โครงการพัฒนาบุคลากรด้านต่างๆ เช่น อาหาร การบริการจัดเสวนาชุมชนนักร้อง จัดทำหนังสือในพื้นที่ชะอำ แนะนำกลุ่มจัดทำโครงการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมต่าง ๆ แหล่งทุนในการจัดตั้งและสนับสนุน เช่น ธนาคารการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารกรุงไทย สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเครือข่ายเยาวชนสืบสานภูมิปัญญา สำนักงานกองทุนสนับสนุน การเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อพัฒนาสังคม (มอศ.) มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์

หลายคนบอกว่ากลุ่มลูกคุณหญิงรักษ์บ้าน เกิดจากการบ่มเพาะ การทำงานเรื่องสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน โดยการเรียนรู้การออกไปสัมผัสและลงพื้นที่จริงกับความเป็นชุมชนท้องถิ่นนอกห้องเรียน ซึ่งมีหลากหลายสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ การคิด และการพัฒนาตนเองของนักเรียน โดยเริ่มทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระ ซึ่งช่วยหนุนเสริมให้กลุ่มลูกคุณหญิงรักษ์สิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2538 และทำงานด้านการอนุรักษ์มาอย่างต่อเนื่อง จนได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่างๆ และเป็นแกนนำในการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่นเช่น การทำโครงการวันเร็กซ์ชายหาดชะอำ และเป็นส่วนกระตุ้นชุมชนร่วมกับภาครัฐ เกิดโครงการพุทธมัสการรักษ์พื้นที่เป็นจริง ทำให้ในวันพุธชายหาดชะอำปราศจากเตียงผ้าใบ ทำให้ธรรมชาติได้พักผ่อนและโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูเขานางพันธุรัต เป็นต้น จนกระทั่งกระบวนการทำงานเกิดความต่อเนื่องสืบต่อรุ่นพี่สู่น้อง มีการอบรมแกนนำรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีต่อเนื่องทุกปี จนในปี 2541 กระบวนการทำงานเริ่มลงพื้นที่มากขึ้นและเกิดการทำงานด้านวัฒนธรรมก่อเกิดกระบวนการทำงานที่เข้มแข็ง ชุมชนเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น การพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเดียวไม่สามารถรักษาสีเขียวได้อย่างยั่งยืน แกนนำจึงได้ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และนำกระบวนการทางด้านวัฒนธรรม เป็นตัวกระตุ้นความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เริ่มลงพื้นที่และฟื้นฟูการเล่นพื้นบ้านเช่นการเล่นพื้นบ้านเพลงโนเนและทำให้เกิดการจัดสร้างสถานที่ที่จะเป็นศูนย์รวมทางด้านวัฒนธรรมของชาวชะอำ โดยใช้หลักสูตรในรายวิชาท้องถิ่นของเรามาเป็นส่วนกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและก่อให้เกิดศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้านชะอำ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นศูนย์รวมให้เด็กและเยาวชนมีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นและเป็นเวทีที่จะทำให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความเป็นตัวตน

ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มลูกคุณหญิงรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นกลุ่มลูกคุณหญิงรักษ์บ้าน มีการวางแผนทางการบริหารงานในกลุ่ม โดยการใช้ชื่อเป็นสัญลักษณ์

(ลูกคุณหญิง คือตัวแทนของนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี รักษ์บ้าน เป็น ตัวแทนของความรักครอบครัว ความรักโรงเรียนและความรักท้องถิ่น)และจากประสบการณ์ทำงานของกลุ่มที่ก่อเกิดขึ้นมาเห็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ศิษย์เก่าที่ยังอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย และที่จบการศึกษาและมีงานทำ กลับเข้ามาร่วมงานและช่วยเหลือกระบวนการทำงานก่อเกิดเครือข่ายการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง และมีเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาเข้ามาส่วนร่วมในขณะการทำงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องก็ต้องเกิดการปรับเปลี่ยนแนวทางทุกครั้งเพื่อตอบสนองนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้การทำงานขาดความต่อเนื่อง ขาดความมั่นคงในการสนับสนุนงานกลุ่ม จึงเป็นแรงผลักดันให้กลุ่มมีแนวทางการดำเนินงานให้อยู่ได้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต จึงพัฒนากลุ่มลูกคุณหญิงรักษ์บ้านมาเป็น กลุ่มบ้านชะอำ ซึ่งเป็นชื่อเดิมของชะอำ เป็นการพัฒนากลุ่มให้เกิดความยั่งยืนในอนาคตเพื่อตอบสนองกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ผู้ประสานงานกลุ่ม นางเอี่ยมพร โตภาณุรักษ์กุล

ติดต่อ 664/21 ต.ชะอำ อ.ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120

โทรศัพท์ 084-0440995

Email: Khroouam@Hotmail.com